

Mgr. Rudolf Prázný: Přínos Maxe Webera k problematice racionality a společenské racionalizace

Posudek na rigorózní práci

Rigorózní práce Rudolfa Prázného orientovaná na problematiku racionality v díle Maxe Webera má teoretickou povahu. Posuzovaný text se vyznačuje promyšleně koncipovanou strukturou, která umožňuje prezentovat výklad logickým a zároveň i přehledným způsobem. Obsah práce je (kromě Úvodu a Závěru) rozčleněn do několika kapitol, v nichž se autor postupně zabývá životem a dílem Maxe Webera, dobou a myšlenkovými vlivy, jež na tohoto myslitele působily, Weberovým vztahem k vědecké práci a působení na univerzitě, jeho pojetím sociologie jako vědy o skutečnosti, i názory na metodologii společenských věd. Těžiště rigorózní práce lze spatřovat v posledních dvou kapitolách. V nich je nejprve věnována pozornost Weberovu pojetí racionality, které je zkoumáno v souvislosti s tématy náboženství, hudby, zrodu kapitalismu a fungování moderní společnosti. Poté se předmětem autorova zájmu stávají weberovské inspirace v soudobé sociologii a do centra pozornosti se dostávají významné postavy sociologie 20. století, T. Parsons, R. K. Merton, N. Elias, D. Bell, G. Ritzer, P. L. Berger a S. Eisenstadt. Závěr práce je propracovaný, hutný a skutečně shrnující.

Celkově lze předloženou práci Rudolfa Prázného hodnotit pozitivně. Autor ji vytvořil na základě studia rozsáhlého souboru knih a statí, který lze v rámci domácí sociologie považovat za „representativní“. Studie je zpracována s erudicí, důkladně, přehledně a srozumitelně. Text je napsán kvalitním jazykem. V obecné rovině je posuzovaná práce dokladem toho, že její autor disponuje náležitou sumou odborných znalostí, které je schopen adekvátně uplatnit v samostatné odborné činnosti. Ačkoli byla sociologie Maxe Webera mnohokrát zpracována, přesto lze text Rudolfa Prázného označit za přínosný a do určité míry i objevný, a to zejména ve dvou částech. Přínos představuje jednak subkapitola věnovaná Weberovým názorům na racionalitu v hudbě (s tímto textem se autor prezentoval i na odborné sociologické konferenci o Weberovi, která se uskutečnila v r. 2010 v Bratislavě), jednak kapitola věnovaná zhodnocení weberovských inspirací v soudobé sociologii. Jako námět do rozpravy na obhajobě rigorózní práce navrhuji, aby se autor pokusil zamyslet nad otázkou, zda se pohled na hudbu zdůrazňující aspekt racionality nerozchází a nemíjí s tím, v čem by měl být spatřován základní přínos umění.

Domnívám se, že rigorózní práce Rudolfa Prázného velmi dobře splňuje požadavky kladené na práce tohoto typu a jednoznačně ji doporučuji k obhajobě.

Praha 27. 10. 2011

doc. PhDr. Jiří Šubrt